Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй орган

1940 оной ИЮЛЬ 27 Субота № 172 (3172)

Сэн 10 мүнгэ.

ТҮМЭР ХАРГЫН БАРИЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ ШАГНАЛГА

Түмэр харгы барилгаар, правительствын даабарииe амжалтатайгаар дүүргэhэнэйгээ түлөө, Дальна Востогто хоёрдохи замые ба шэнэ түмэр харгын линии байгуулагшад 668 хүн СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар ССР Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Ленинэй орденоор шагнагдагшад: Алимов, Бакин, Барамидзе, Батманов, Гильнер, Мариенгов, Сибиряк, Френшель, Финшенштейн.

Ажалай Улаан Тугай орденоор 33 хүн шагнагдаа.

Улаан Одоной орденоор 2 хүн. „Хүндэлэлэй тэмдэг“ орденоор—108 хүн, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар—155 хүн ба „Ажалай отличын түлөө“ медаляар—351 хүн.(ТАСС).

Ээлжээтэ призывтэ эрхимээр бэлэдхэе!

„Бүгэдэниитын сэрэгэй уялга закон мүн. Хүдэлмэришэнэй манай Улаан Армида алба хэхэ болбол СССР-эй гражданинуудай эрхимүүндэтэ уялга болоно“—гэжэ Сталинска Конституциин 132-дохи статья соо хэлэгдэбэ. Энэ хадаа манай оронoй арадуудта Сталинска Конституцяар бэхидхэгдэhэн ехэ эрхэнүүдэй нэгэн мүн.

Бүгэдэниитын сэрэгэй уялга тухай законой ёhoop, 19 наhа хүрэhэн манай залуушуул, дунда hургуули дүүргэгшэд—18 наhанhaa болбол эхэ оронойгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зэргэдэ сэрэгэй алба хэжэ жагсаха байна. Сэрэгэй алба хэлгэ болбол манай залуушуудай омогорхолынь болодог. Тэрэнэй hалбаржа байгаа социализмын оронии хамгаалагша, бүгэдэ ниитынгээ эрхэ сүлөөе хамгаалагша байхаhaa үлүү хүндэтэ уялга хаана байхаб! Улаан Арми болбол бодотоороо арадай армии мүн. Советскэ правительство, Коммунистическэ парти ба аба Сталин болбол Улаан Армида, тэрэнэй эрилтэ ба хэрэгсэлнүүдтэ үдэр бүриин анхаралые хандуулна. Улаан Арми болбол капиталистическэ бусад гүрэнэй армиhaa эрид онсо өөрэ зорилготой: арадай интересые хамгаалха, капитализмын хүшэр хүндэ дарлалтаhaa эдэлшэ арадые сүлөөлхэ интернациональна зорилготой арми мүн.

Советскэ оронoй зол жаргалта, омог хүхюун залуушууд болбол Улаан Армиин зэргэдэ орохоhoo урда тээ, өөhэдынгөө физическэ шадалые, политическэ ба культурна хэмжээе дээшэлүүлэн, военнэ эрдэм ухаанай үндэhэ hууринуудтай танилсахын түлөө эрмэлзэжэ ба hуралсадаг байна. Илаhан социализмын орон дотор тон үргэн хэмжээ абсатайгаар дэлгэрэнхэй физкультура ба спорт болбол олон тоото залуушуудые физическэ хатуужуулгаар угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Манай республика доторхи бүхы призывнигүүдэй 86 процентэнь оборонно значогуудтай. Энэ болбол муу показатель бэшэ. Оборонно значогто нормо үгэлгые миил тэдэнэй жэжэхэн хэмжээябуулгада тоолжо яабашье болохогүй. Значкистнууд, нэгэшье значогтой хүн, тэрэ хадаа али нэгэн военнэ мэргэжэлиин үндэhэ hууритай танилсаhан хүн гээшэ. Тиимэ допризывник—манай оронoй зэбсэгтэ хүсэндэ ехэхэн вэмэлтэ болоно. Юуб гэхэдэ, үдэр бүри ургажа байгаа Улаан Армиин онихото техникые тэрэнэй зэргэдэ ороод байхадаа улам гүнзэгыгөөр шудалхадань ехэ туhатай.

Зүгөөр, энэ 86 процент значкистнуудаараа hайрхажархёод, призывнигүүдэй дундахи хүдэлмэрииe хизаарлажа огто болохогүй. Муу бэетэй призывнигүүд тон үсөөн, гэбэшье тэдэнэй тоо 64 проц. аргалагдаа. Призывэй наhанай нэгэшье хүн тиигээд үлбэр муу бэетэйн шалтагаанhaa, Армида ошонгүй үлэхэ ёhогүй. Допризывнигүүдэй дундахи хүдэлмэрииe илангаяа Иволгын, Зэдын ба Бичурын аймагуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Эдэ аймагуудта призывнигүүдэй военнэ, политическэ ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэри фактическа самотегто табигданхай. Осоавиахимай аймсоведүүд болбол призывнигүүдые военнэ хэрэгүүдтэй танилсуулха хэрэгтэ угаа ехэ үүргэтэй. Тиин, олонхидоо аймсоведүүд энэ талаараа хангалтагүй хүдэлмэрилнэ. Бичурын райсоведэй түрүүлэгшэ Лизунов гэгшэ призывнигүүдтэй ямар хүдэлмэри ябуулжа байhан тухай мэдээе райвоенком Владимировта үгэхэhөө арсаhан байна. Теэд, Лизуновай „мэдээсэхээр“ тиимэ хэhэншье юумэнь үгы. Дурсагдагша гурбан аймагуудай арадай гэгээрэлэй ба элүүрые хамгаалха таhагууд болбол призывнигүүдэй эрдэм болбосоролые дээшэлүүлгэ ба бэеынь физическэ хатуужуулгаар бүри юушье хээгүй байна. Иимэ байдалые саашань нэгэшье үдэр үргэлжэлүүлжэ болохогүй.

Призывнигүүдэй дунда ябуулагдаха хүдэлмэрииe Хориин, Кяхтын, Баргажанай аймагууд hайнаар табижа шадаа. Хоридо бага бэшэгтэй призывнигүүд бүгэдэ hуралсажа, hайн грамотна болоо. Тэдэнэй дунда военнэ тангариг тухай, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүд хэдэн удаа хэгдэhэн байхаhaa гадна, ВКП(б)-эйн историие призывнигүүд бүгэдэ шахуу үзэжэ байна.

Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй студентнүүд-допризывнигүүд өөhэдынгөө инициативаар оборонно кружогуудые эмхидхэжэ, бүгэдэ оборонно значогуудай нормонуудые үгэhэн байха юм. Мүн, Улан-Удэ городто ээлжээтэ призывтэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдаа. Зүгөөр, предприятинууд, заводуудай условидо тон шухала хүдэлмэри: призывэй наhанай квалифицированнэ хүдэлмэришэ болбол армида ошохоhoon урда, өөрынгөө hууринда мэргэжэлтэй хүнииe бэлэдхэхэ ябадалнууд Мяханай комбинат, ПВЗ ба бусад томонууд предприятинуудта огто ябуулагданагүй. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол өөhэдынгөө фабрично-заводской училищэнүүдтэ найдаад, допризывник хүдэлмэришэдэй инициативые дэмжэ, тэдээндэ туhалалсанагүй.

Болохоёо байгаа призывтэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябаса тухайда дээрэ хэлэгдэhэниие сэгнэжэ үзэбэл, манай республика дотор үшөө лэ ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёhотой болоно. Призывэй эхилхэ болзор тон газаа орожо ерээ. Һараhaa бага үлүүтэй болоод байхадаа, призывэй наhанай омог хүхюун залуушууд эхэ оронойгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зэргэдэ жагсан, өөhэдынгөө эгээн хүндэтэ, нангин уялгые дүүргэхээр мордохо байна.

ВКП(б)-эйн айкомууд, комсомольско организацинууд, Осоавиахим, профсоюз ба физкультурна организацинууд болбол энэ үлэhэн богонихон болзор соо, призывтэ бэлэдхэлээр дутуунуудаа дары усадхажа, Улаан Армиин ба Уhан-Сэрэгэй Флодой зэргэдэ физическэ, политическэ ба культурна үнэр бэлэдхэлтэй, военнэ знанинуудай үндэhэ hууринуудтай танилсаhан хүбүүдые эльгээхын түлөө тэмэсэхэ ёhотой. Энээниие хангалгада ВКП(б)-эйн айкомуудай военнэ таhагууд ба комсомолой айкомууд илангаяа ехэ үүргэтэй.

ҺҮҮЛЭЙ ЧАСТА

Франциин дотоодын хэрэгүүдэй министрэй выступлени

БЕРЛИН, июлиин 25. (ТАСС). Германска информационно бюро мэдээсэнэ: «Франциин дотоодын хэрэгүүдэй министр Марке радиогоор выступалжа, иигэжэ хэлээ, франциин бутасохигдоhоной шалтагаанинь хадаа тэрэнэй политическэ, экономическэ ба социальна режимэй hула байhан ябадал болоно.

Мүнөө Франци хадаа либеральна парламентска системын hандарал соо байна. Военнэ ба политическэ алдуунуудайгаа түлөө түлэхэ час ерэбэ, зүгөөр, түрүүлэн hэргээн бодхоохо тухай бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Оккупировалагдаагүй территоринууд дээрэ 1,5 миллион бельгийскэ ба 4 миллион французска тэрьелэгшэд байна. Тэдэниие эхэ нютагтань бусаалгые гол шухала зорилго гэжэ правительство тоолоно. Европодо шэнэ гурим байгуулагдахань, тэрээндэ Франци болбол тааран зохихо байна“.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Хүнгэн промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба служащинуудай коллективүүдые шагнаха тухай

Үйлэдбэриингөө планиие үлүүлэн дүүргэhэнэйнь ба стахановска хүдэлмэриие амжалтатайгаар эмхидхэhэнэйнь түлөө доро дурсагдаhан предприятинуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба служащинуудай коллективүүдые шагнаха:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

Ленинградска гуталай „Скороход“ фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба служащинуудай коллективые.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР:

1) Москвагай „№16 „Красная швея“ гэжэ оёдолой фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба служащинуудай коллективые.

2) Харьковскын, Тельманэй нэрэмжэтэ оёдолой фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба служащинуудай коллективые.

3) Московско областиин „Красная поляна“ гэжэ, бүд нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба служащинуудай коллективые.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. Калинин.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. Горкин.

Москва, Кремль.
1940 он июлиин 20.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Бүхэсоюзна санаторно пионерскэ „Артек“ лагерьта нүхэр В. М. Молотовай нэрые олгохо тухай

Бүхэсоюзна санаторно пионерскэ „Артек“ лагериин хүдэлмэришэдэй ба служащинарай коллективэй, лагерьта амаржа байгаа пионернүүдэй гуйлтые ба Бүхэсоюзна коммунистическэ залуушуудай союзай Центральна Комитедэй зууршалгые хангажа, тус лагерьта нүхэр В. М. Молотовай нэрые олгохо

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 он, июлиин 23.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

„Восточное кольцо“ гэжэ трактда нүхэр И. В. Сталинай нэрые олгохо тухай

„Восточное кольцо“ трактые барилгын хүдэлмэридэ хабаадагшадай суглаанай ба казахска ССР-эй хүтэлбэрилхы партийна ба советскэ органуудай гуйлтые хангажа „Восточное кольцо“ трактда нүхэр И. В. Сталинай нэрые олгохо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН

Москва, Кремль.
1940 он, июлиин 22.

Бүгэдэниитын уялгата эхин hуралсалай 10 жэлэй ой

1930 оной июлиин 25 да ВКП(б)-эйн ЦК болбол бүгэдэниитын уялгата эхин hуралсал тухай тогтоол гаргаhан байна.

Энэ тогтоол хадаа арадай гэгээрэлэй саашанхи хүгжэлтэдэ ехэхэн үүргэ дүүргээ. Сталинска табанжэлнүүд соо СССР-тэ бодото культурна революци хэгдээ. Орон дотор hургуулинуудай сетьвүүд 170000 хүргэгдөө.

Урдань хаанта Россидо, 1914 ондо, 8137000 hурагшад тоологдодог hэн. Мүнөө СССР соо, хүн зоной hаеын переписиин мэдээгээр, 37,9 миллион хүнүүд hуралсажа байна. СССР дотор дундаа жэшээгээр мянган hуурин айл бүхэндэ 223 hурагшад хүртэнэ. Переписиин мэдээнэй ёhoop, СССР соохи hурагшадай тоо болбол Баруун Европын капиталистическэ томохон оронуудайхиhaa вэлээд олон байна. 1913 ондо Россидо арадай гэгээрэлэй хэрэгсэлдэ гаргаша нэгэ hуурин айлда дунда жэшээгээр 80 мүнгэн хүртэдэг байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ СССР-эй гражданин бүхэндэ 124 түхэриг шахуу гаргашалагдаhан байна.

ВКП(б)-эйн XVIII съезд болбол городто бүгэдэниитын дунда hуралсалые бэелүүлхэ, деревнидэ ба национальна республикануудта бүгэдэниитын долоон жэлэй hуралсалые шиидхэхэ зорилго табяа. Гурбадахи табанжэлэй эсэстэ манай эхин ба дунда hургуулинуудта 40 миллион үхибүүд hуралсаха байна.

ССР Союзай Наркомфинай мэдээсэл

Гурбадугаар табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) уриhaламжа захилга болбол 1940 оной июлиин 20-до 9310839 мянган түхэриг хүрэбэ, тайлбарилан хэлэбэл, уриhaламжада тогтоогдоhон суммаhaa 1310 9 мянган түхэригөөр үлүү гараба.

Гурбадугаар табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) уриhaламжада саашанхи захилгые 1940 оной июлиин 21-hээ хаахаанагүй болюулха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой старша лейтенант Николай Васильевич Дегтярев (Улаан Армида алба хэхэhээ урда тээ Ленинград городто „Комсомолка“ гэжэ оёдолой фабрикын главна бухгальтераар хүдэлмэрилhэн байна.
(ТАСС-ын фото-клише).

Сергей Лазогой дневнигүүд ба бэшэгүүд

Кишинев, июлиин 24.(ТАСС). Советскэ Бессараби — манай оронoй олон героическа хүбүүдэй түрэhэн нютаг. Алдарта нэрэнүүдэй дунда Дальна-Востогдохи гражданска дайнай легендарна герой Сергей Лазогой нэрэ түрүүшын hуури эзэлнэ

Сергей Лазо болбол Оргеевскэ уездын Пиатри селодо түрэhэн байна. Тэрэ хадаа бага балшар наhаяа Бельцы городhoo 18 километртэ байгаа Езерены селодо үнгэргэhэн юм. Удаа тээнь Лазогой бүлэнэр болбол Кишинев нүүжэ ерэhэн байна.

Сергей Лазогой ажаhууhан гэрнүүд Кишиневто ба Езерецы селодо бии. Мүнөө Кишиневто ажаhуужа байгаа Лазогой түрэлхидтэнь Лазогой ажабайдалые ба деятельностиинень харуулhан үнэтэ документнүүд ба материалнууд олон байна. Тэрэнэй гимназист байхадаа, hүүлээрэнь петербургска технологическа институдта студент байхадаа бэшэhэн дневнигэйнь гурбан тетрадьнууд олдобо. Эхэдээ, ахадүүнэртээ ба хани нүхэдтөө бэшэhэн Сергей Лазогой арбаад бэшэгүүд хадагалаатай байба.

Красноярскhaa ба Иркутскhaa түрэлхидтөө Лазогой бэшэhэн бэшэгүүд тон ехэ hонирхолтой байна. Тэдэ бэшэгүүдэнь 1917-1918 онуудта Сибирьтэ интервентнүүдтэ ба сагаангвардейщинүүдтэ эсэргүү тэмэсэлэй үедэ бэшэгдэhэн байха юм.

Лазогой олон тоото фотографинууд бии. Фотографинуудайнь нэгэн дээрээ Владивостогто Улаан Армиин частьнуудай парадые Сергей Лазогой абажа байhан үеые харуулhан байна. Олдоhон материалнуудайнь дунда Лазогой эдир наhандаа бэшэhэн олон шүлэгүүд байгаа.

Бессарабида ургаса хуряалга

БЕНДЕРЫ, июлиин 24. (ТАСС). Бессарабиин тала, гүбээнүүдээр ба жалгануудаар отологдоhон шара талмай, нюдэ алдама тарялан. Полинууд дээгүүр хуряалга эхилээ. Харгын хажуугаар зубшаад, арбаад тэргэнүүд мулталагданхай. Таряашад хадаа өөhэдынгөө хэсэгүүдые сабшахаяа ерээ. Эрэшүүл хадаа алда дүүрэн хажуураа далайжа, урагшаа сабшан дабшана. Хойноhoонь эхэнэр ба үхибүүд тармажа, таряае суглуулна. Эндэ, таряаһаа бухал болгожо боодог заншалгүй юм.

Полинууд дээгүүр косилканууд ганса нэгэн харагдана. Сноповязалканууд бүришье үсөөн. Таряагаа гол түлэб гараараа хуряана. Унаагай хүсэн дутана, эндэhээ румынска помещигүүд хадаа морид ба сарнуудые олоорoнь хүтэлжэ тэрьелhэн байна.

Мүнөөнэйхи мэтэ, иимэ эбтэй хүдэлмэри поли дээрэ урдань хэзээшье байгша үгы hэн. Һаеын хубаарияр 400 гаран гектар помещигүүдэй тарилгые абаhан, Романовска волостиин Бендерскэ уездын үгытэйшүүл ба батрагууд болбол ургаса хуряалгада эрхимээр ба эзэн ёhoop бэлэдхээ. Волостной ба сельскэ гүйсэдхэхэ комитедүүд болбол үгытэйшүүлдэ ехэхэн туhаламжа болгон, тэдээндэ 120 морид, 30 сар, тэргэ ба инвентарь үгөө. Таряа хуряалгын түрүүшын 4 үдэр соо волость доторонь 38 мянган гектар таряанhaa 25000 га сабшагдаа. Волость доторонь таряанай массова хуряалга эхилээ.

Литвын, Латвиин, Эстониин арадуудта ахадүүгэй баяр

Москвагай „Компрессор“ завод дээрэ олон хүнэй хабаадалгатай митинг ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ. Литвада, Латвида ба Эстонидо Советскэ засаг байгуулагдаhан тухай мэдээсэлые партбюрогой секретарь Кирьянов хэлэжэ үгөө.

Нэгэн дуугаар абтаhан резолюци соонь хэлэгдэнэ:

„Июлиин 21 нэй үдэр болбол Латвиин, Литвын, Эстониин историдо арадай баярай ба зол жаргалай үдэр болон орохо байна. Энэ үдэрые ажалшад болбол хэзээшье мартахагүй.

Латвиин, Литвын, Эстониин арадуудта ахадүүгэй халуун баярые хүргэнэбди. Манай социалистическэ эхэ оронoй хүсэшадалые бүхэжүүлхын түлөө үшөө ехэ энергитэйгээр ба зоригжолтойгоор хүдэлмэрилхые уялга абанабди.

Литовско, Латвийска ба Эстонско Советскэ Социалистическэ республиканууд мандаг!

Советскэ Социалистическэ Республикануудай хүсэн түгэлдэр Союз мандаг!

ТРАКТОРНА КОСИЛКОНУУДЫЕ ДҮҮРЭН ХҮСӨӨРЭНЬ ХҮДЭЛГЭХЭ

Иволгын МТС-эй үбһэ хуряалгын машинна отряд имагта муугаар хүдэлмэрилнэ. Тус отряд болбол үргэн хүсөөтэй гурбан косилкотой ба нэгэ тракторна тармууртай юм. Тиимэ хүсэтэй машинануудтай байбашье, мүнөө үедэ хэжэ бүтээһэн юумэнь тон бага.

Тракторна косилконуудай, колхозуудай сабшалан дээрэ гараһанһаа хойшо арбан хори гаран хоног үнгэрөө. Энэ саг соо арай гэжэ 80 гектар сабшаһан байна. Тиихэдэ, бухыдөө хоёр мянган гектар сабшаха плантай юм.

Ажалайнь бүтээсын имиэ бага байһанай гол шалтагаан болбол тракторна косилконуудаа дүүрэн хүсөөрэнь хүдэлгэжэ шадаагүй байна. Сабшаха газарнь яһала тэгшэ сэбэр байбашье, машинануудаа таарууулагдаагүй ушарһаа, үдхэн үбһэн соо ороходоо хюрөөнь хахад, даалганагүй. Тиихэдэ, табан звено хюрөөһөө гурбиныь хахад, хоёроорон сабшана. Имиэ залихан темпээр ажалаха болоо һаа, Иволгын МСО өөрынгөө даабарине дүүргэхэнь хэсүү. Тиимэһээ, Наркомземэй машинно-техническэ таһагай зүгһөө тэдэндэ техническэ туһаламжа эригдэнэ.

Энээнтэй хамта, колхозуудай полевой бригадануудые үбһэ хуряалгые эмжалтатайгаар ябуулна гэжэ хэлэхээр бэшэ. Иволгын сомоной олонхи колхозуудай нилээд ехэхэн сабшалангуудынь үбэндэ абтаһан байна. Сабшалан дээрэхи үбые хорихын тулада герасимовэцууд—луговодууд хорилтын канава заһаха, һаргаэхэ гэхэ мэтын ехэхэн хүдэлмэри бүтээхэ ёһотой.

В. Д.

Дезорганизаторнууд үбһэ хуряалгые һаатуулна

Селенгэ, (телефоноор абтаба). Һүүлэй мэдээгээр аймаг дотор 5433 гектар сабшагдаһан байгаа. Тэдэ колхозууд болбол сабшаһан үбһөө тарихаа ба сомохо хүдэлмэрине тон ехээр удаарууулна. Таба мяхга гаран гектарһаа оройдоо дүрбэнэйнь нэгэ хуби хурядагдаһан байна. Үлэгшэ үбһэн мүрөөрөө хэбтэнэ.

Үбһэнэй хүдэлмэри эмхигүйгөөр ябуулагдажа ба колхознигуудай дунда ажалай дисциплинын тон һула байһание лаблан гэршэлхын тулада, нэгэ-хоёр фактнуудые хараад үзэе:

Прогой сомоной, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 332 гектар сабшаһан байна. Тэрээнһээ оройдоо 17 га дээрэхи үбһэнь сомогдоо. Сабшалга ба сомолгын хоорондо имиэ ехэ таһаралга яагаад гараав? Ушарынь хадаа, тус колхозой полевой бригада дээрэ ямаршье эмхи ба журам үгы; зарим колхознигуудань ажалай дисциплинэдые сахинагүй.

Правлениин түрүүлэгшэ Тудупов эдэ дутуу дунданууда зайлуулхын оронд, өөрөө саг үргэлжэ архидажа ябадаг ба сабшалан дээрэ бүри ошодоггүй байна. Һаяхан, түрүүлэгшэ Тудуповай имиэ гэмтэ ябадалнуудые элирүүлжэ, ханын газетэдэ бэшэһэн байгаа. Тиихэдэнь, Тудупов тэрэ критикые тэсэжэ ядахадаа ханын газетын редколлегие дуудажа асараад: «хэрбээ иимэ юумэ бэшэхэ һаа, энээнэй хойдо тээ зэлэжэтэ номероо бү гаргагты» гэжэ захирба.

Тэдэ сомоношье, аймагайшье организацинууд болбол Карл Марксай нэрэмжэтэ колхоздо юун боложо байһыень мэдэхэ байбашье, хайша хэрэгээр хандаханһ бүри гайхалтай.

Баһа, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздошье (түрүүлэгшэнь н. Батылэн) ажалай дисциплинэ угаа муу. Һаяхан, колхозник Миронов гэгшэ косилкодо ябажа байһан нэгэ мори өөрынгөө зоргоор унаад, бригада дээрэһээ арилһан байгаа. Тэрэнэй гэмэзр нэгэ косилконь бүхэли үдэр соо хүдэлөөгүй. Тиимэшье энэ дезорганизаторые хэлэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абтаадүй байха юм.

Мүн тэрэшэлэн, луговодческо звенодо ажалладаг колхозник Об ба бусад үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо, мүнөө хүрэтэр сабшалан дээрэ гарангүй, гэртээ хэбтэнэд.

Үбһэ хуряалгада һаад үзүүлдэг ба байһан дезорганизаторнуудые хуулиин харюусалгада хабдаазулха хэрэгтэй.

Васильев.

Саманна кирпичээр конюшни бариба

Доодо-Бургалтайн сомоной, „Заветы Ильича" колхоз (Зэдэ) адуу малаа дулаан ба һарууи байраар хангахаа тушаа ехэхэн хүдэлмэри бүтээжэ байна.

Һаяхан, партиина организацинн ба правлениин үүсхэлээр малай байрын барилгада колхозиигууд олоороо гаража, 60 мориной багтаха томо конюшни барибаһ байгаа. Тус конюшниин барилгада нютаг дээрэхи үнэгүй материалаа хэрэглэжэ, саманна кирпичээр барибаһ байна.

Энэ удэр түргэн барилгын хүдэлмэридэ 107 колхозигууд хабаадалсаа. Эндэ агитатор нүх Цыбикжапов барилгашадай дунда политмассова хүдэлмэрине һайнаар ябуулба.

Тэрэнэй һүүлээр баһа нэгэ крольчатник хамаг бухы тухеэрэлгэтэйнь хүсэдөөр барижа дүүргээ.

Манай колхозой барилгын бригада (бригадирынь нүх. Б. Цыбикжапов) типовой ягнятнигай барилга дээрэ ажаллана.

Тамажап Сансуев.

Лисевичын ба Барковай зураг.

(ТАСС-ын фото-клише)

Эрхим рационализаторнууд

Паровозо-Вагонно Заводой модельно цехын слесарьнууд нүхэд В. В. Четверин ба А. И. Илюшин гэгшэд тус заводто 5 жэлһээ үлүү саг соо хүдэлмэрилжэ байнад. Тэдэнэр ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг ба үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ түйладаг стахановецууд мүн. Хүдэлмэриинһээ сагһаа хойшо рационализаторска хэдэн үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа.

Паровозой саликова мөөрые хэлэгэ, илангаа тэрэние шуу хюрөөдэжэ бэрхэтэй байгаа. Нүхэд Четверин ба Илюшин гэгшэд тус мөөрые шуу хюрөөдэхэ станок бүтээһэн байна. Шэнэ станогой бүтээгдэхэһөөнь урда, 8 часай торшо соо 4 мөөрые арайхан бүтээдэг байһан зад, мүнөө 4 минутын тор.о соо нэгые бүтээдэг болоһон байна. Урданьмөөр бүхэние хэһэнэй түлөө 9 түхэриг 40 мүнгэ түлэдэг байһан һаа, мүнөө мииі 27 мүнгэ түлэдэг болоо.

Эдэ нүхэд болбол хэдэн арбаад шэнэ дурадхалнуудые оруулһан ба тэдэнэрэйнь заримань угаа ехэ удхашанартай байжа, хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэһэн байна. Тэдэнэрэй дурадхалнууд хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ ба продукциин өөрынь үные доошоруулгада ехэ үргэ дүүргээ.

Һаяхан 10 шахуу рационализаторска дурадхалнуудые оруулба. Тус дурадхалнуудань зүбшэн хэлэлгэдэхэ байна. Стахановецууд-рационализаторнууд Четверин ба Илюшин гэгшэд заводой дирекциин зүгһөө хэдэн дахин үнэтэ бэлэг гүүдээр шагнагдаһан юм.

Бизьяев.

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ БАРИЛГЫЕ ШАМДУУЛХА

Зэдын аймагай, Бургалтайн сомоной, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлдэ колхозниигуудай 120 гэр урилжа табиха ба зоотехническэ барилгаар 6 объект бариха ёһотой байгаа.

Тэдэ тус барилгын хүдэлмэри болошогүйгөөр удаарууулагдана. Энэ үедэ баригдаһанинь: 10 гэр ба 1 конюшни. Зүгөөр овощехранилище ба свинарник баригдажа эхилһэн байбашье, хүдэлмэриинь темп тон залихан.

Барилгын бригадада (бригадир нүхэр М. Ц. Бадмаев) оройдоо 5-6 хүн хүдэлмэрилнэ. Хүдэлмэришэдэй хүсые зүбөөр хэрэглээгүй һаа, барилгые саг болзор соонь дүүргэжэ шадахагүй байна.

Л. Ц.

Б.-М. искусствын декадада бэлэдхэл

ХУДОЖНИК ПАВЛОВ

Георгий Ефимович Павловай багахан байхада, тэрэнэй эсэгэнь үхэр, мори гэхэ мэтын амитадые шадамараар зураад, өөрынгөө гэрэй ханаар ниадаг бэлэй. Георгий бүри 4-5 наһатай байхадаа, эсэгынгээ зурагуудые һажаалажа элдэб юумэ зурадаг болобо. Павлов 8 наһатайдаа Боханай аймагдахи юһэн классай һургуулиин 1-хи класста ороо һэн. Һургуулида ороһонһоо хойшо уран һайхан зурагуудые зуража эхилһэн юм. Тэрэнэй зураһан, ородой агуухэ поэт Пушкинай, Лермонтовай, Горькын, Некрасовай ба вождьнуудай портредүүд Боханай аймагай һургуулинууд, клубууд ба бусадта олоороо харагдадаг болоо. Павлов һургуулида һуража байхадаа, һургуулиингаа ханын газетын редактораар хүдэлмэрилжэ, аймагай центрдэхи учрежденинүүдэй ханын газетэнүүдые хододоо гоёожо үгэдэг байгаа.

Георгий 8-дахи класста байхадаа, өөһэдөө зуража һураһан художнигуудай Бүхэсоюзна конкурста хабаадалсан шагнал абаа һэн. Энээнһээ хойшо Павловай зураха дура хүсэлынь бүри эршэдэбэ.

Юһэдэхи класс дүүргэһэн Георгий Павлов 1928 ондо Иркутскдахи уранһайханай-педагогическа техникумдо ороһон ба 1931 ондо дүүргэжэ гараһан байна.

1933 онһоо эхилэн Улан-Удын һургуулинуудта ба Кяхтын һургуулинуудта багшалаа.

Бурят-Монголой АССР-эй 10 жэлэй ойтой дашарамдуулан, 1933 ондо эмхидхэгдэһэн уранһайханай выставкые эмхидхэлэхын тула, БМАССР-эй художнигуудай Союз нүхэр Павловые Кяхтаһаа урижа асараа. Эндэ нүхэр Павлов болбол арбан жэлэй торшо соо Бурят-Монголойгоо түлһэн ажалтануудые харуулһан плаката ба бусад зурагуудые табиһан ба һайнаар зураһан түлөө костюмаар шагнагдаһан байна.

1933 онһоо Бургизда художник хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Бургизда хүдэлмэрилжэ байхадаа, тэрэнэй зураһан номуудайнь дүрсэнүүд Иркутскда болоһон выставкэнүүдтэ 2 удаа табигдаа. Тиихэдэ аралуудай агуухэ вождь багша Сталинай 60 наһа гүйсэһэн зорюулагдаһан выставкын, драмын театр соо эмхидхэгдэһэн, дэнь Георгий Ефимович Павловай „ВКП(б)-эйн историин хураангы курсые өөрөө шудалалга", „Березовкодо амаралтын үдэр" гэжэ зурагуудань табигдажа, заргашадые һонирхуулһан байна. Энэ хэр Павловай уран зурагуудань энэ мүнхэ эхэ оронойгоо алдар хүндые ажмалтануудтэ ба сэнгэлтэн хүхюун ажабайдалда зорюулагдаһан.

Мүнөө, Георгий Павлов Москвада үнгэргэгдэхэ Бурят-Монголой искусствын декадада зориулан түгээр бэлэдхэлсэжэ байна.

Георгий Ефимович „Баир" гэжэ хүгжэмэй пьесын хэрэглэгдэхэ бухы хубсаһануудые зурагуудые художник Черновтой хамта зуража дүүргэв. Тэрэ 100 гаран костюмуудые хэжэ. Энээндэнь гутал, малгай, дэгэл, хутага, газһан, номо, ба бусад оролсоно.

Энээнһээ гадна, нүхэр Павлов декадын түгэсхэлэй концертэй главна художник Кигель ба бусад художнигуудтай хамта оформилхо юм. Мүнөө, энэ хүдэлмэри эхилээ.

Нүхэр Павлов хадаа 1939 ондо ВКП(б)-эйн членэй кандидадта ороо. Өөрынгөө мэргэжэл ба даабарине дээшэлүүлһын тулада, художнигуудай хүдэлмэри дүүргэхэ ба ВКП(б)-эйн историне өөрөө шудална.

О. Гомбоева.

Клубдахи уранһайханай кружогууд

Улан-Удэ городой худалдаа эрхилэгшэ хүдэлмэрилэгшэдэй клуб (даагшань нүхэр Якунин) һүүлэй хэдэн һарын торшо соо хүдэлмэрөө шэнэдхэн табижа шадаа. Клубынь 1940 оной эхээр хүсэд ремонтлогдожо дүүрһэн ба элдэб хэрэгсэлнүүдтэй болоһон байна. Тэрэнэй дэргэдэ библиотекэ, шатар, даам, домино, рояль, патефон, гармошка, струнна 13 янзын инструмент ба бусад культурна хэрэгсэлнүүд бии ба хэдэн уранһайханай кружогууд эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Эндэ 8 хүнэй составтай драматическа кружог (хүтэлбэрилэгшэнь ородой драмын театрай артист Адолин) эмхидхэгдэһэнһээ хойшо өөрынгөө хүдэлмэрилэгшэдтэ хэдэн зүжэгүүдые харуулһан ба мүн шефтэ абаһан воинско часьһаа обслуживайжа байна.

Уранһайханай талантай хүдэлмэрилэгшэдһээ бүридэһэн 15 хүнэй составтай духовой оркестр (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Зыков) ба хүүгэдэй драматическа кружок һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Гадна һаядаа хоровой ба хүүгэдэй хүгжэмэй кружогуудые эмхидхэлгэдэ бэлэдхэжэ байна.

Клубтань суглаан, лекци, доклад, вечер үнгэргэгдэнэ. Июнь һаранууд соо ВКП(б)-эйн историоор 3, антирелигиозно темээр 2, уласхоорондын байдалаар хэжэ 2 лекци үнгэргэгдэһэн байна.

Зүгөөр, тус клубай хүдэлмэридэ худалдаа эрхилэгшэ хүдэлмэрилэгшэдэй Союзай Обком ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй. Клубые Северые һунгаха гэжэ тогтоол гаргаһаар хэдэн һара болоо. Теэд энэ тогтоолоо мүнөө хүрэтэр дүүргээгүй.

О. Г.

Малай байрануудые түргөөр барилга

* * *

С. Д. ИГНАТЬЕВ—

ВКП(б)-эйн Обкомой секретарь

* * *

Хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада хубилалтануудтухайда ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй ба СССР-эй Совнаркомой тогтоол болбол социалистическэ малажалые саашадаа хэбжүүлхын имагта таатай зохид арга олгоһон байна. Колхознигууд энэ тогтоолые зүбөөр ойлгоо. Парти ба правительствын анхарал оролдолгынь тэдэнэр бодото хэрэгээр харюулна. Мүнөө бухы Бурят-Монголой республика дотор шэнэ шэнэ товарна фермэнүүдэй барилга ябуулагдана, тэжээлэй бэхи база байгуулагдана, сабшалан ба бэлшээри һайжаруулагдана.

Хэрбээ адуу малнууд үбэлэй дулаан, һайн байра байдалаар хүсэд хангагдаагүй байгаа һаань, манай республикын колхозуудай общественнэ малажалынь бүри түргэнөөр хүгжэхэ байгаа. Теэд һүүлэй үе болотор малай байрануудай барилгада онсо үдхашанар олгогдоогүй байһан юм. 1938 он хүрэтэр адуу малай олонхинь, нэгэ һаа сагаан талада, үгы һаа дулаалагдаагүй задагай хашаа хорёо соо үбэлжэдэг һэн. Үбэлэй сагта малдаа эдюулхэ үбһэ тэжээлые нэгэ зарим колхозууд бэлэдхэдэг байбашье һаань, олонхи артельнүүдтэ малынь түхэреэн жэл соо бэлшээридэ ябадаг бэлэй.

Партиина организацинууд болбол малшад-стахановецуудтай хамта, тиимэ хайхаржагүй байдалые эсэслэн усадхаха гэжэ шиндхээ. Һүүлэй хоёр жэл соо типовой, хахад типовой ба дулаалагдаһан байранууд нилээд олоор баригдаба. Колхозно малнууд үбэлэй дулаан байраар гол түлэб ангагдаа. О щественнэ мал ажалда үхэхэн гарза ушаруулдаг байһан үбэл сэлшээридэ адуулалга ооно болоулагдахань.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай республикын хэдэн олон колхозуудта малай байрануудые барихада түргэн барилгын опыт хэрэглэһэн юм. Тэрэ опыт өөрынгөө аш үэ хүсэд харюулна. Илангаяа һайн результадуудые Баргажанай аймаг түйлаһан байна. Энэ аймагай колхозууд планай ёһоор 42 типовой байрануудые бариха ёһотой зад, 57 барна. Алар 8 мянга һаа дээшэ колхозно адуу мал таатай, һайн байранууд соо үбэлжэбэ.

Түргэн барилгын метод хадаа барилгада гаргаха ажал ба сагые хоёр дахинһаа үлүү хорооно. Энэ опыт болбол барилгые түргэөр ба эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, ашаглалгада үгэхэ арга олгоно. Баргажанай аймагай колхозуудта нэгэ конюшниин барилгада дунда зэргээр 32 час, коровнигто—44 час, телятнигта—44 час, овчарнигта 40 час гаргалагдаа.

Нёдондо түргэн барилгые техник нүх. Березин хүтэлбэрилһэн юм. Мүнөө жэл нүх. Березин хадаа колхозно бригаднуудые бэлэдхэжэ, тэдэнь барилгын хүдэлмэрине өөһэдөө хүтэлбэрилнэд. „Ленинские Искры" колхоздо бригадир нүх. Мандрогичеевэй хүтэлбэри доро, 30 час соо свинарник баригдаэ; Калининай нэрэм этэ артельдэ нүх. Бальжировай бригада 57 час соо телятник барба.

Түргэн барилгын хүдэлмэридэ колхозиигууд активнаар хабаадалсана. Түргэн барилга хэхэдэ: хүдэлмэриин хүсэн экономноор хэрэглэгдэхэ, ажалай бүтээсын нормонууд үлүүлэн дүүргэгдэхэ, барилгын үнэнь хямдарха, баригдаһан байрань тэрэ дары ашаглалгада оруулагдаха байһыень колхозиигууд нюдөөрөө хаража, һайтар мэдэжэ болоо. Энээниие табилан гаршахын тулада нэгэ жэшээ абаад үзэе: «Груженик» колхоздо 50 толгой тугалай багтаха телятник 44 час соо баригдаһан байгаа. Энэ барилга дээрэ 40 хүн хүдэлмэрилээ. Тиихэдэ, нэгэ барилгашанай ажалайнь бүтээсэ дунда жэшээгээр хоёр дахинһаа үлүү нэмэгдэбэ.

Малай байрануудые түргөөр барилгын угаа үргэн далайсатай байһан тушаа нэгэ имиэ факт харадд үзэе: Баргажанай аймагта энэ жэлэй түрүүшын дүрбэн һара соо 24 типовой байранууд баригдаба. Үшөө 3.200 толгой общественнэ малдаа һайн үбэлжээгээр хангагдаха. Зэдын аймагай колхозуудта 20 байранууд баригдажа байна. Барилга дээрэ нютагай материалые үргэнөөр хэрэглэжэ габалшабар, шабхэ, соломо ба бусад. Тэдэние хэрэглэлгэ барилгын үные нилээд ехээр хямдаруулна.

Баргажанай колхозиигуудай опыт бухы республика соо үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Партиина организацинууд колхозуудта угаахэ хүдэлмэри ябуулаа. Ямаршье хэрэг бүтээлгын ажалта хадаа тэрээндэ хэрэгтэ бэлэдхэлһэнһөө дүүргэлтэдэ байһаня эли бэзэ. Хэрбээ хүнүүд бэлэдхэл үгы, зохихо условинууд байгуулагдаагүй байгаа һаань, ямаршье эхилэгэ хосоржо болохо байна. Тиимэһээ, бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ гол анхарлаа хандуулнабди.

Колхозуудаар баталжа абтаһан барилгын планай ёһоор, барилгаша-техник колхоз бүхэндэ ошодог. Тэндэ артелиин правлениитэй ба барилгын бригадын бригадиртай зүбшэн хөөрэлдэдэг, барилгын объектые хараалдаг, сметэ зохёодог байна. Ямар материалые хэды шэнээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй байһаниинь тус сметэ соонь тодорхойгоор заагдаһан байдаг. Барилгын материалнуудые амнаранаран буулгаад: ханын, потолгой, хушалтын модонуудые тус тусгань сомодог. Барилга эхилхэһээ нэгэ удэр урид техник болбол бригадиртай хамта хүдэлмэришэдэй списогые звено-звеногоорнь илгажа зохёодог байна. Барилгада орохын урда үдэрэнь үйлэдбэриин совещани болодог, тэрээн дээрэ барилгын метод ба хүдэлмэрөө хайшан гэжэ эмхидхэхэ тухай тодо һонороор зүбшэн хэлсэдэг юм. Тус барилгын түлөө харюусаха нюур болгогдон колхозой түрүүлэгшэ гү, али тэрэнэй орлогшонь томилогдоно. Материал ба зэбсэг хэрэгсэл асаралгын түлөө барилгын бригадын бригадир харюусаха болоно. Звенонуудые хүтэлбэрилхын тулада, үлэмжэ опытой колхозниигуудай дундаһаа звеноводууд томилогдоно.

Эдэ бухэн гансал өөрынгөө, регламентаар тогтоогдоһон, хүдэлмэрие дүүргэхэ байна. Улаагүй тэрэ хүдэлмэридөө эртэһээ бэлэдхэдэг, материалаа бэлэдэг, тиимэжэ барилгань түргэн ба һаалгүйгөөр ябуулагдана.

Тарбагатайн районой „Красный Партизан" артелиин колхозиигууд 190 толгой үхэрэй багтаха байрые гурбан үдэр соо бариба. Мүн энэ колхозой арбан найман хүнүүд 150 толгой гахайн байрые хоёр үдэр соо бариһан байгаа. Планиинь дүүргэгдэбэшье һаань, колхозиигууд хадаа үшөө нэгэ хэдэн байрануудые нэмэжэ бариха гэжэ шиидхэбэ.

Кабанскын аймагай колхозууд 13 типовой конюшни, 6 коровник, 17 телятник, 4 свинарник бариха ёһотой байгаа. Тэрээнһээ гадна, урда жэлнүүдһэе дамжажа ерэһэн барилгые дүүргэхэ хэрэгтэй байһан юм. Колхозиигууд болбол эдэ бүгэдэ барилгые түргэн методээр табан үдэрэй торшо соо дүүргэхэ гэжэ шиидхэбэ. 500 гаран хүн барилгын хүдэлмэридэ гараад, жэлээтэ һайнаар ажаллаа. „Красный бэец" колхоздо 25 колхозиигууд 50 толгой үхэрэй багтаха байрые хоёр удэр соо барба һэн. Калининай нэрэмжэтэ артелиин 34 членүүд 100 толгой малай багтаха байрые гурбан үдэр соо бариһан байгаа.

Түргэн барилгын методые барилгада колхозиигууд өөри шэнэдхэн, бүри элихсотой болгоно. Бурят-Монголой модон элбэг байһань мэдээжэ. Теэд модон хадаа бүри харюусатай барилгада хэрэглэхэ тулада түргэдэ хэрэгтэй. Ушар имиэ дэ, колхозиигууд болбол барилгада нютагайхи, уняа хэмдатай материал хэрэглэдэг болоо. Тарбагатайн районой, Молотовай нэрэмжэтэ колхоздо малай байра саманна кирпичээр (20 проц. цементэ, соломо, 80 проц. шабар) баригдаха боложо эхилээ. Тэрэнь түргэн ба бухэ байра болодог юм. Энэ колхоздо 4 машинын багтаха аша тогараж саманаар баригдаа, үшөө 50 толгой үхэрэй багтаха байра бариганаар байна. Зэдын колхозиигууд хюреэшэнэй модоной оронда, бургааг хэрэглэдэг болоо.

Бурят-Монголой республикада түргэн барилгын метод нүүдэл ерэгшэдэй гэр байрын барилгада хэрэглэгдэхэ болоо. Ярууның аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, ордено нүх. Найдановай хүтэлбэридээр, нүүжэ ерэгшэдтэ 7 гэр 12 үдэр соо баригдаа. Тэрэ гэр бүхэн соонь 44 квадратна метр байра бии юм. Эдэ гэрнүүдэй барилгада хамтадаа 96 габа ба, 140 үхэр гашалагдаһан болоно.

Харюусалгата редакторые орлогшо Ц. ОЧИРОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландарашвили, 19. Телефоны: отв. редактора — 3-23; секретариата — 3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды — 7-55 (2 зв.); сельхоз. отдела — 7-55; отделов кадров и писем — 5-07.

Типография НКМП. Уполномоченный Бурглавлита № 3170